

~čarouné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL ♦ CESTOVANIE ♦ ŠIKOVNÍ ĽUDIA ♦ ZAUJÍMAVOSTI

SEPTEMBER 2022

Čachtice ♦ krvavá grófka

Trenčín ♦ romantická legenda

Uhrovec ♦ noc na hrade

Lovec hradov

PO STOPÁCH *pútavej minulosti*

4,10 €

9 772585 800009

Na Chate M. R. Štefánika ♦ Stratení v bludisku ♦ Tradičné drevenice

~čarouné~ SLOVENSKO

Perfektný sprievodca na prázdniny u nás doma!

- ♦ Rôznorodosť našej krásnej krajiny na jedinečných fotografiách
- ♦ Viac ako 100 výletných cieľov
- ♦ Trojjazyčné spracovanie v luxusnej väzbe

Kupujte na www.hnkonto.sk a v kníhkupectvách.

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

tiež to máte tak, že keď chodíte po rôznych hradoch a zámkoch, pokúšate sa vo svojej fantázii preniesť v čase o tých iks storočí naspäť a predstavujete si, akí ľudia tam kedysi žili, ako vyzerali, čo mali oblečené, aké veľké a ako zariadené boli jednotlivé miestnosti, či im v nich nebola zima, ako si kúrili, čo jedli a čo pili, v akom riade...? V tomto čísle Čarovného Slovenska sme sa vydali po stopách našej úžasne pútavej minulosti, obrazne sme si obuli papuče našich predkov a nakukli sme do ich obydľí. Naša fotografka Mirka s rodinou sa vydala na zrúcaninu hradu Uhrovec v Strážovských vrchoch nad Uhrovským Podhradím, kde si záujemcovia môžu vyskúšať, aké to je spať medzi starými hradnými múrmi. Tamojší kastelán Pavel Pavlis žije na hrade už desať rokov a aj vďaka nemu si to dnes môžu vyskúšať na vlastnej koži aj bežní ľudia. Ako nocľaháreň slúži prerobená neskororenesančná hospodárska budova, ktorá bola, rovnako ako celý hrad, zničená požiarom zrejme niekedy v roku 1848. Za zmienku stojí aj to, že na hrade sa dá prespať celoročne, keďže v miestnosti je aj kachľová pec. A každých pätnásť eur, ktoré osoba zaplatí za nocľah, sa zmysluplne využíva na ďalšiu obnovu hradu. Možno ste si povedali, že toto veru nie je o vašich predkoch, veď koľko prapraprapraprastarých rodičov už len žilo na hrade, ale my sme si posvietili aj na tých obyčajných Slovákov, žijúcich svoj bežný každodenný život nakopec v jednej malej útulnej dreveničke, o ktorých nám porozprával architekt Igor Krpelán. Desaťročia sa venuje výskumu dreveníc, ich záchrane a projektovaniu nových. Ale aj tomu, prečo drevo toľké roky vydržalo. Na drevenice musel byť v minulosti vhodne vybraný materiál, hovorilo sa o mesačnom dreve, keďže podľa oblohy v minulosti ľudia vedeli, kedy treba siať, orať, kosiť aj kedy vyberať drevo. „To drevo sa v minulosti ani nikdy nenatieralo a drevenice krásne vydržali,“ hovorí odborník. A tak ako sa my pri návšteve dreveníc pýtame, ako sa tam mohli všetci pomestiť, čo mali na povalách a podobne, Igor Krpelán dodnes nenašiel odpoveď na otázku, prečo má drevená konštrukcia stien väčšinou hrúbku 18 centimetrov. Všetci majstri mu povedali: „To tak musí byť.“ Vy to náhodou neviete?

*Všetci majstri
povedali:
„To tak musí
byť.“*

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

12

42

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Hrad, v ktorom vraj straší

Čachtický hrad netreba špeciálne predstavovať. Legendy o krvavej grófke Alžbete Bátoriovej lákajú mnohých a vidieť miesto, kde strávila posledné roky života, je určite zážitok. Ale hrad vie návštevníkom ponúknuť oveľa viac než len krvilačné historky z minulosti.

20 Spali sme na hrade

Vidieť západ a východ slnka na hrade? Prespať pri hradbových múroch? Áno, na hrade Uhrovec je to možné. My sme si to vyskúšali a o zážitky nebola núdza.

28 Ktorý dnes ulovíme?

Lukáš Maleček navštívil približne 150 slovenských hradov a zrúcanín. Prešiel už takmer všetky na západe, na zozname si pomaly začína škrtáť aj tie na východnom Slovensku. Ktoré hrady sú podľa neho najzaujímavejšie a oplatí sa ich navštíviť?

104

36 Trenčín vonia históriou

Podte sa s nami prejsť po mestečku, známom aj ako perla Považia, nad ktorým sa smelo týči ťažko skúšaný Trenčiansky hrad...

42 Perla Nízkyh Tatier

Vysokohorská Chata M. R. Štefánika pod Ďumbierom je kultovým miestom, ak robíte hrebeňovku Nízkyh Tatier alebo celú Cestu hrdinov SNP. Na svojom mieste stojí 94 rokov a prichýlila už nejedného unaveného turistu.

50 Stratení v bludisku

Rodák zo Starej Lubovne Jozef Romaňák s pomocou rodiny a kamarátov zasadil 20 000 sadeníc brestu. Teraz tvoria najväčšie bludisko svojho druhu v strednej Európe.

Foto na titulke:
Shutterstock

56 Aj mušky priberajú

Keď dozrieva hrozno, lietajú ich celé roje a namnožia sa hoci aj v kuchyni na prezretom ovocí. S vínnymi muškami nás spája nielen záľuba v sladkom ovocí, ale máme s nimi spoločné až tri štvrtiny génov.

62 Pravé dubové

Vo Francúzsku mu hovoria Julian, ale inak je Július Polónyi hrdý Slovák. V sudoch z „jeho“ dubového dreva dozrievajú nielen najdrahšie vína na svete, ale aj mexická tequila či seychelský rum.

68 Užitočne recyklované sudy

Drevené sudy si plnia svoje poslanie už viac ako dvetisíc rokov. Čo však s takými, ktoré majú časy svojej najväčšej slávy už za sebou? Máme zopár tipov, ako by ste ich mohli využiť aj dnes.

74 Keď mladí žijú v prastarom

Navštívili sme dedinku, ktorá vyzerá ako pohľadnica z roku 1800 a do ktorej väčšina z nás

chodí žasnúť nad tým, ako bývali a žili naši predkovia. Keď sa po výlete nastupuje do auta, vždy niekto vzdychne a povie: Ale je tu krásne. „A ty panoramata,“ dodá ďalší. Vlkošinec.

82 Ako sa bývalo v dreve

Slovensko bolo drevenou krajinou a ľudia dotiahli drevenice do neuveriteľnej úrovne. Mnohé riešenia sme dodnes neprekonalí a niektoré ani nedosiahli.

88 Bájne Sitno

Patrí k symbolom slovenských hôr, je kráľom sopečných štiavnických vrchov a ľudia sa tu vyskytovali už v praveku. Aj preto sme na Sitno

(1 009 m n. m.) vystúpili.

A nezabúdali na to, že pod nami, v útrobach hory, možno driemu stratení rytieri.

98 Sýte slané pochúťky

Pestrofarebné druhy zelene, lahodné syry či smotana a orešky na chrumkavom ceste... Jeseň je naozaj obdobie, čo lahodí oči aj našim chuťovým pohárikom.

102 Zdravie z prírody

Ako deti sme si s ňou hrkali pri uchu a ochutnávali jej kvety, ktoré chutia ako korenistý kaleráb. Rastie hojne všade a obsahuje množstvo zdraviu prospešných látok.

104 Zvuk z vinylu je naspäť

Sú jediní, kto kedy na Slovensku vo veľkom vyrábali platne. Na okraji Trenčína je fabrička Vinyl-LAB, kde od mája začali lisovať vinylové platne, ktoré sa znova dostali do módy.

110 Prenocovať na ograde

Že neviete, čo je to ograd? Ani my sme nevedeli, kým sme jeden nenavštívili v Osturni na severe Slovenska, uprostred nádhornej prírody medzi Tatranským a Pieninským národným parkom.

118 Biče na mieru

Ak obdivujete filmových hrdinov, ktorí šikovne plieskajú bičom, a máte pocit, že by ste to dokázali i vy, tak pozor. Plieskanie bičom je hotová veda o jeho výrobe ani nehovoriac.

126 Regál

Prinášame septembrové novinky a tipy z našich obchodov...

~čarovné~ SLOVENSKO

Ročník VI., číslo 9, september 2022, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Simona Hricišinová, Katarína Abeille, Juraj Červenka,
Richard Filipko, Dan Himič, Soňa Košíková, Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Shutterstock
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Viktor Beličák, Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITEĽKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Zuzana Koleniková, tel.: 0917 624 365
e-mail: zuzana.kolenikova@mafrasslovakia.sk
Lucia Mrázová, tel.: + 421 905 287 337
e-mail: lucia.mrazova@mafrasslovakia.sk

PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafrasslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a.s.
Kalinčiakova 33, 831 04 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446
TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
45,10 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 4,10 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegross, a.s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

Nevýžadanú poštu redakcia nevracia.
© Copyright MAFRA Slovakia, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a.s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarovné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.

Milá redakcia,

Váš časopis som si od prvého čísla, ktoré som náhodne objavila na čerpacej stanici, obľúbila. Keďže som nemohla ďalšie číslo zohnať, hneď som sa rozhodla pre predplatné. Vôbec neľutujem, pretože každé číslo je stránka za stránkou úžasné. Doma si vás s manželom listujeme a hľadáme tipy na výlety po našej krajine, ktorá nás stále prekvapuje niečím novým. Tešíme sa vždy aj na články o šikovných ľuďoch. A ako dôkaz, že s nami občas časopis aj cestuje, posielam fotografiu z Festivalu tanečných domov Rozhybkosti vo Východnej, z ktorého sme sa dnes vrátili.

Lucia Kallová z Košíc

Banícka minulosť

Teším sa, že ste v minulom čísle zavítali aj na stredné Slovensko a toľko ste po ňom pobehali. V minulosti takmer každé mesto žilo zo svojho nerastného bohatstva, sme bohatá krajina, s bohatými zásobami rúd, minerálov a drahých kovov... a je skvelé, že pozostatky našej baníckej minulosti tu zostali ako zaujímavá atrakcia pre ďalšie generácie a že sa zachovaniu tejto časti našej histórie niekto venuje. Musím povedať, že máme krásnu prírodu, či hore nad zemou, alebo dole pod ňou, Slovensko je naozaj čarovné, každý kúsok, lúka, pole, vrch, kameň, hrad...

Alžbeta zo stredného Slovenska

Zo zákulisia

Naša redaktorka **Simona** v bludisku v Starej Ľubovni naozaj blúdila. Stratila sa mnohokrát, no nakoniec sa úspešne našla. Cesta jej však trvala takmer 50 minút.

Fotograf **Peter** si na reportáž do Nízkych Tatier na Chatu M. R. Štefánika zobral outfit nemeckého turistu a na snímke poctivo pózuje pri výstupe z Trangošky. Vyše 600-metrové prevýšenie zvládol hrdinsky, k čomu ho neustále povzbudzoval kolega, redaktor **Dano**.

Do našej redakčnej rodiny pribudol v sobotu 23. júla o 0.04 hod. Tomáško Nichta. Prajeme jemu a našej redaktorky **Veronike** hlavne zdravie a veľa čarovných chvíľ.

Náš stály spolupracovník **Juraj Červenka** neodolal a po túre na Sitno si zaplával vo vodách krásneho Počúvadlianskeho jazera.

#carovneslovensko

Boli ste niekde na výlete a chcete sa s nami podeliť o všetku tú krásu, ktorú ponúka naše čarovné Slovensko? Pošlite nám svoju snímku na magazin@carovneslovensko.sk, označte na svojich fotkách na Instagrame [@carovne_slovensko](https://www.instagram.com/carovne_slovensko) alebo použite hashtag #carovneslovensko a my budeme vaše fotky radi zdieľať na našom profile alebo ich rovno uverejníme.

 Pohľad na krásne **Velické pleso** cestou na Východnú Vysokú.
Radoslav Hoppej @niejeturabezstura

 Ďumbier je najvyšší vrch Nízkych Tatier a ponúka doslova čarovné výhľady. **Radoslav Hoppej** @niejeturabezstura

 Západ slnka z vyhladky v **Súľovských skalách**. **Veronika Cabuková** @_sladky_zubok_

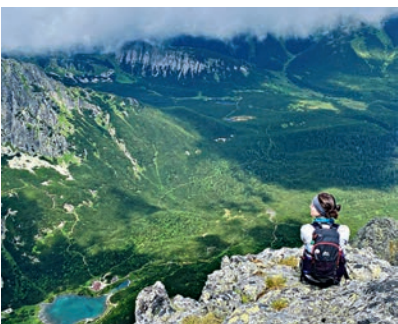
 Tam, kde se rodí štěstí – **Gerlachovský štít**. **Barbora Čokavcová**

 Prešla som pár kopcov a **Sivý vrch** ma zaujal najviac. **Iveta Skurčáková** @_ivettas

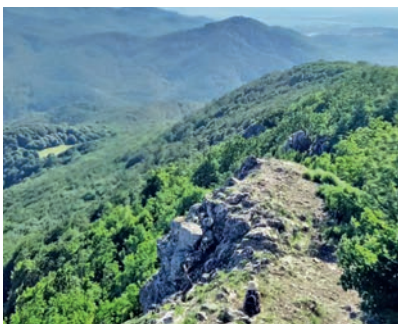
 Fotka je odfočená cestou z **Malého Rozsutca**, pričom ja sa kochám výhľadom na Veľký Rozsutec a v diaľke na Tatry. **Dominika Jantošová**

 Cestou na Kežmarský štít vo **Vysokých Tatrách**, výhľad na Dolinu Zeleného plesa a Brnčalku. **Katarína Borovská** @katarinkab

 Jedno z najkrajších plies v Tatrách – **Trojrohé pleso** (Trojuholníkové, Trojhranné). **Andrea Báčiková**

 Vápenná, Sološnica. Bol to ťažký, ale veľmi pekný víkend s mojím manželom. **Julia Barinova**

ČAROVNÉ OKO

Daniel Goldbach

Kamenný strážca nad riekou Váh. Starhrad

Miesto na vaše fotky

Chodíte radi do prírody? Cestujete po Slovensku a podarili sa vám unikátne zábery, ktorými by ste sa radi pochválili? Toto je to miesto, kde ich vieme ukázať v plnej kráse na veľkej ploche. Pošlite nám ich minimálne vo veľkosti A4 s rozlíšením 300 dpi na magazin@carovneslovensko.sk a dostanú šancu ukázať sa svetu.

ČAROVNÉ OKO

Marek Zeleňák

Hřiňovské lazy

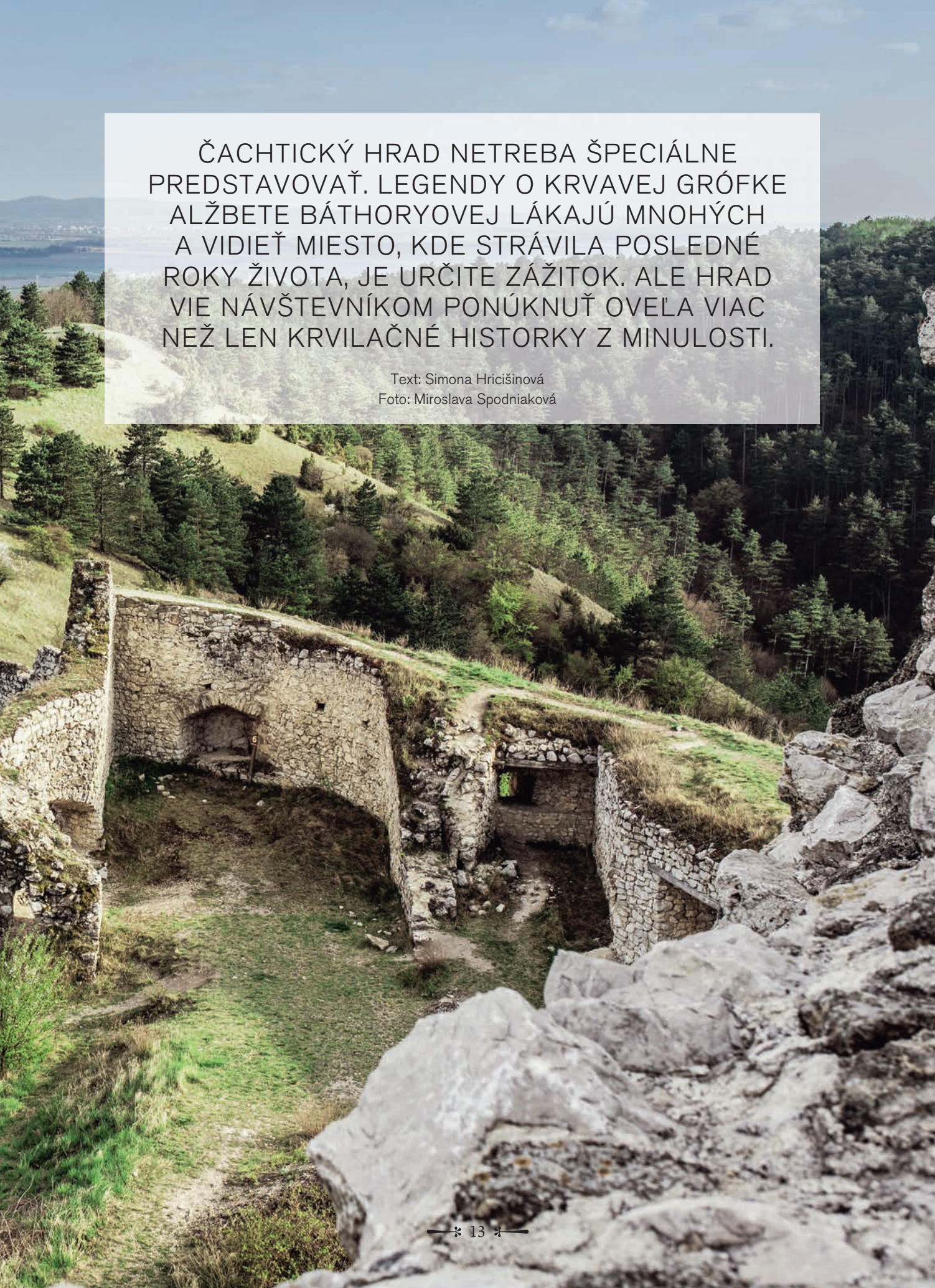

OPRADENÝ LEGENDAMI

HRAD, *u ktorom uraj straši*

The background image shows the ruins of Čachtický hrad, a stone fortress built into a hillside. The ruins consist of several stone walls and arched openings, some of which are partially covered by grass and moss. The surrounding landscape is a mix of green grass and dense evergreen forests. In the distance, a body of water and more hills are visible under a clear sky.

ČACHTICKÝ HRAD NETREBA ŠPECIÁLNE
PREDSTAVOVAŤ. LEGENDY O KRVAVEJ GRÓFKE
ALŽBETE BÁTHORYOVEJ LÁKAJÚ MNOHÝCH
A VIDIEŤ MIESTO, KDE STRÁVILA POSLEDNÉ
ROKY ŽIVOTA, JE URČITE ZÁŽITOK. ALE HRAD
VIE NÁVŠTEVNÍKOM PONÚKNUŤ OVEĽA VIAC
NEŽ LEN KRVILAČNÉ HISTORKY Z MINULOSTI.

Text: Simona Hricišinová
Foto: Miroslava Spodniaková